

Tf. Generaldirektören

Regeringskansliet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
Fö 2019/00661/RS

2019-11-10

2019/2051

REMISSVAR

Förbättrat skydd för totalförsvaret (SOU 2019:34)

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) välkomnar utredningen om ett förbättrat skydd för totalförsvaret. Det är angeläget att statens behov av att kunna värna totalförsvarets intressen på olika områden i samhället tillgodoses på ett bättre sätt. Svenska kraftnät ställer sig positiv till de författningsförslag som utredningen lämnar.

Elförsörjningen är en samhällsviktig verksamhet med avgörande betydelse för totalförsvaret. Utan elförsörjning kan de samhällsviktiga verksamheter som MSB har identifierat inte upprätthållas. Svenska kraftnät har, såsom systemansvarig myndighet, elberedskapsmyndighet, bevakningsmyndighet enligt krisberedskapsförordningen och sektorsansvarig myndighet för elförsörjningens säkerhetsskydd bland annat ett utpekat ansvar att i krig eller när regeringen annars bestämmer i samverkan med övriga totalförsvarsmyndigheter tillgodose samhällets behov av elkraft genom att planera, leda och samordna elförsörjningens resurser. Svenska kraftnät har också ett ansvar att planera, förebygga, motstå och hantera allvarliga krissituationer i fredstid. I dagsläget arbetar Svenska kraftnät intensivt med den återupptagna totalförsvarsplaneringen i samverkan med försvarsmakten och det övriga civila försvaret. Svenska kraftnät anser att, mot bakgrund av nämnda uppdrag, det hade varit rimligt att Svenska kraftnät deltagit i utredningsarbetet. Det hade ökat möjligheten för utredningen att lämna ett mer komplett förslag enlighet med direktivet.

I betänkandet lämnas ett antal förslag gällande **överlåtelse eller upplåtelse** av egendom av väsentligt intresse för totalförsvaret som Svenska kraftnät ställer sig positiv till. När det gäller kommitténs uppdrag kopplat till den frågan har dock kommittén valt att avgränsa utredningen till viss fast infrastruktur såsom hamnar, flygplaster och särskilda geografiska områden. Svenska kraftnät anser att denna avgränsning är alltför snäv för att tillgodose utredningens syfte. Även infrastruktur inom elförsörjningen borde ha omfattats av utredningens arbete. Svenska kraftnät föreslår därför att en särskild utredning tillsätts för att se över lagregleringen gällande överlåtelse eller upplåtelse av egendom av väsentligt intresse inom elförsörjningen i ett totalförsvarsperspektiv.

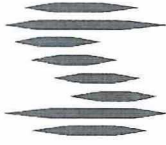
Som framgår av utredningen har staten redan idag möjlighet att kunna kontrollera överlåtelser och upplåtelser av egendom eller verksamhet som staten äger, exempelvis transmissionsnätet för el som förvaltas av Svenska kraftnät. Det bör dock belysas att det saknas möjlighet för Svenska kraftnät att kontrollera områdena runt särskilt viktiga anläggningar för elförsörjningen. Nu gällande lagstiftning medför ingen möjlighet att ur totalförsvarsynpunkt kontrollera fastigheter i närheten av särskilt viktiga anläggningar för elförsörjningen. Detta gäller i huvudsak även de fastigheter som ledningarna uppförts på eftersom Svenska kraftnät normalt inte äger fastigheterna. Svenska kraftnät kan således inte hindra en antagonist från att förvärva eller nyttja en fastighet inom ett område av vikt för totalförsvaret som kan skada landets elförsörjning.

Därutöver finns infrastruktur som är väsentlig för elförsörjningen i ett totalförsvarsperspektiv och som inte ägs av staten, t.ex. kraftverk och delar av regionnätet samt lokalnät. Även för sådan infrastruktur behöver frågan om överlåtelse och upplåtelse behandlas.

Även förslagen till **kontrollsystem** har begränsats till totalförsvarsviktig infrastruktur för ovanstående områden, dvs. hamnar och flygplatser, och exkluderar elförsörjningen i sin helhet. De skäl som utredningen anger för att elförsörjningen exkluderas är bland annat att skyddet där behöver gå utöver den fasta infrastrukturen och att Utredningen om vissa säkerhetsskyddsfrågor föreslår kompletteringar i säkerhetsskyddslagen (SOU 2018:82). Svenska kraftnät anser att även om behovet av skydd finns utöver fast infrastruktur är det otillfredsställande att inte utreda frågan om skydd av denna. Resonemanget förutsätter också att förslagen till kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen faktiskt genomförs. Det saknas ett större resonemang av konsekvenserna om kompletteringarna till säkerhetsskyddslagen inte genomförs. De kompletteringar som föreslås i säkerhetsskyddslagen behandlar inte heller problematiken att främmande makt kan förvärva mark i direkt anslutning till viktiga objekt inom elförsörjningen. Denna fråga borde alltså ha utretts av kommittén.

Svenska kraftnät anser att definitionen av **skyddsvärda geografiska områden** bör utökas till att kunna omfatta sådana områden som är av väsentlig betydelse även för totalförsvarets civila del, inklusive elförsörjningen. Detta skulle t.ex. kunna avse områden runt vissa kritiska anläggningar inom elförsörjningen.

Därutöver vill Svenska kraftnät betona vikten av det arbetet som pågår inom MSB när det gäller utpekande av riksintresseområden. Ett sådant utpekande bör, som Svenska kraftnät har påpekat i sitt remissvar till MSB, Underlag för beslut om riksintresseanspråk för totalförsvarets civila del (MSB2018-04730), även omfatta transmissionsnätet.

Svenska kraftnät är positiv till förslaget om en **stärkt roll för länsstyrelserna** i totalförsvarsfrågor.

Beslut i detta remissvar har beslutats av tf. Generaldirektören Lotta Medelius-Bredhe efter föredragning av Ronya Hussein. I ärendets handläggning har även deltagit enhetschefen för Elberedskap Joakim Evertson.

Sundbyberg, dag som ovan

Lotta Medelius-Bredhe

Ronya Hussein